

Είναι γνωστό το κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου 1843, που οδήγησε στην επιβολή του πρώτου Συντάγματος. Βασικός πρωταγωνιστής του κινήματος ο στρατηγός Μακρυγιάννης. Το βράδυ εκείνο το σπίτι του στρατηγού είχε περικυκλωθεί και ο Μακρυγιάννης ήταν πολιορκούμενος. Μέσα σ' εκείνη τη θύελλα, που ο στρατηγός διέτρεχε, για μια ακόμη φορά, τον έσχατο κίνδυνο, αναδεικνύεται το μεγαλείο του. Ζητάει από τον Θεό «φώτισιν και θάρρος» και ψυχωμένος αλλά και αποφασισμένος για την πατρίδα συντάσσει τη διαθήκη του. Το κείμενο της διαθήκης του αποτελεί έναν εθνικοθρησκευτικό θούριο. Είναι ανάγκη η εθνική μνήμη μας να είναι σε εγρήγορση και να εμπνέεται από τους αγώνες και τις θυσίες του ηρωϊκού στρατηγού Μακρυγιάννη, για τον οποίο ο αλησμόνητος Γ. Θεοτοκάς έγραψε:

«...Είναι ο ελεύθερος πολίτης μιας πατρίδας, που την ονειρεύεται δίκαιη και ευνομούμενη, ελεύθερος και συνάμα κοινωνικός, με συνείδηση των δικαιωμάτων του και των δικαιωμάτων του λαού του... Μαζί με όλα αυτά καλλιτέχνης από γεννησιμιού του... Ένας γεννημένος αρχηγός, ένας από τους πρώτους ανθρώπους του έθνους του, από τους εμπυχωτές και οδηγητές της επανάστασης, από τους ιδρυτές του νεοελληνικού κράτους. Είναι πολεμικός αρχηγός σημαντικός και πολιτικός υπολογίσιμος... ένα μυαλό από τη φύση του ανήσυχο, ζωηρό και οξύ, που δουλεύτηκε γερά από μια εξαιρετική πείρα ζωής και από μια πολύχρονη επαφή με ανθρώπους σοφούς και σπουδαίους ο Στρατηγός συζητούσε σαν ίσος προς ίσους».

Ας θυμηθούμε τη διαθήκη:

«Εις δόξαν του δικίου και μεγάλου Θεού.

Κύριε Παντοδύναμε! Εσύ, Κύριε; θα σώσης αυτό το αθώο έθνος. Είμαστε αμαρτωλοί, είσαι Θεός! Ελέησέ μας, φώτισέ μας και κίνησέ μας εναντίον του δόλου και της απάτης, της συστηματικής τυραγνίας της πατρίδος και της θρησκείας. Εις δόξαν Σου, Κύριε, σηκώνεται απόψε η σημαία της λευτεριάς αναντίον της τυραγνίας! Πατριώτες! Πεθαίνω διά την πατρίδα. Στέκω εις τον όρκον μου τον πρώτον. Δεν μπορώ, πατρίδα, να σε βλέπω τοιούτως και των σκοτωμένων τα παιδιά και οι γριγές να διακονεύουν και τις νιες να τις βιάζουν διά κομμάτι ψωμί εις την τιμή τους οι απατεώνες της πατρίδος. Γιομάτες οι φυλακές από αγωνιστές και στα σοκάκια σου διακονεύουν αυτεινοί οι αγωνισταί, όπου χύσανε το αίμα τους διά να ξαναειπωθή «πατρίδα Ελλάς». Είτε ελευτερία κατά τους αγώνες μας και θυσίες μας, είτε θάνατος σ' εμάς! Πεθαίνω εγώ πρώτος απόψε. Έχετε γεια, πατριώτες, και εις την άλλην ζωήν σμίγομεν, εκεί οπούναι και οι άλλοι συναγωνισταί μας, εις τον κόρφον του αληθινού Βασιλέως, του μεγάλου Θεού, του αληθινού. Πατρίδα, σ' αφήνω ανήλικα παιδιά και γυναίκα, αν τ' αφήσουνε ζωντανά, τ' αφήνω εις την προστασίαν σου. Κοίταξε ότ' είναι παιδιά του τίμιου αγωνιστή Μακρυγιάννη. Ποτές αυτός δεν σε ψύχρανε εις τα δεινά σου και τώρα πρόθυμος να πεθάνη διά σένα για να σε ιδούνε τα παιδιά του ελεύτερη Ελλάδα κι όχι παλιόφαθα της τυραγνίας και των κολάκων της. Διά τα παιδιά μου αφήνω κηδεμόνες τον κύριον Μιχαήλ Σκινά, Μελά, Δόσιον, Καλλεφουρνά, γυναικάδελφόν μου Σκουζέ και τη γυναίκα μου. Και νακολουθήσετε κατά την παλιά μου διαθήκη ό,τι διαλαμβάνει, κι αν αμελήσετε εις την άλλην ζωήν θα μου δώσετε λόγον. Βιαστικός γράφω με τη σημαία μου στο χέρι. Έχετε γεια όλοι και την τυραγνία να μην την

αφήσετε να φωλιάσει εις την πατρίδα, να μην ντροπιάσετε τόσα αίματα οπού χύθηκαν.

1843 Σεπτεμβρίου 3η

Μακρυγιάννης».

Βασίλειος Θεοτοκάτος

Πρόεδρος ΑΣΠΕ, Πρόεδρος ΕΠΑ, Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω